

Felejtés

A zsidóság – zsidó identitás, zsidó kultúra – nem létezik hagyomány nélkül („És mondd el a fiadnak”), a hagyomány emlékezés („Emlékezzél meg a szombat napjáról”), az emlékezés pedig felejtés nélkül. És jöllehet a felejtés, elsősorban is a készakart felejtés a zsidó hagyomány szerint minden rossz forrása („Ha elfeledkezem rólad Jeruzsálem, száradjon el a jobb kezem! Nyelvem tapadjon az ínyemhez, ha meg nem emlékezem rólad”), emlékezés és felejtés dialektikája, összetartozása és kontrapunktja az egyetemes filozófia és művészet egyik meghatározó motívuma. Ennek alátámasztására talán elég csak az európai kultúra néhány, mindannyiunk számára ismerős szöveghelyére utalni (Platónától és Augustinustól kezdve Hölderlinen és Nietzsche át Gadamerig, Ricoeurig és az Assmann házaspárig) vagy a képalkotó módszerekkel dolgozó kortárs idegtudományok ma még kevésbé széles körben elterjedt felismeréseire hivatkozni. A jövőben tematikus összeállításokkal jelentkezni szándékozó folyóiratunk, a *Targum* első száma most a megszokottól eltérően a visszajáról, a feledés oldaláról veszi szemügyre e két jelenség szimbiózisát. Ebben az összefüggésben vizsgálja a magyarországi zsidó emlékhelyek – zsinagógák, múzeumok, temetők – közelmúltbeli sorsát, de az antik és modern mítoszoknak, emlékezet és felejtés keserűen aktuális folklorizálódásának is jut hely horizontján.

Fenyves Katalin